

Maak met de woorden hieronder steeds 4 zinnen:

- een hoofdzin met het scheidbare werkwoord als persoonsvorm;
- een hoofdzin met het scheidbare werkwoord als infinitief (gebruik b.v. als persoonsvorm 'gaan');
- een hoofdzin met het scheidbare werkwoord als perfectum;
- een bijzin (begin b.v. met 'Hij wil dat ...').

Voorbeeld: *we – eerst – de hele maaltijd – opeten – aan de keukentafel*

1. *Eerst **eten** we de hele maaltijd **op** aan de keukentafel.*
2. *Eerst **gaan** we de hele maaltijd aan de keukentafel **opeten**.*
3. *Eerst **hebben** we de hele maaltijd aan de keukentafel **opgegeten**.*
4. *Hij wil dat we eerst de hele maaltijd aan de keukentafel **opeten**.*

- A. dan – ik - alle borden en pannen – opstapelen – op het aanrecht
B. alles – in heet water – mijn vrouw – afwassen – daarna
C. in het keukenkastje – terugzetten – de spullen – we – ten slotte

A1 _____

A2 _____

A3 _____

A4 _____

B1 _____

B2 _____

B3 _____

B4 _____

C1 _____

C2 _____

C3 _____

C4 _____

Hoe maak je correcte zinnen met scheidbare werkwoorden:

Let goed op de vormen, en de plaats in de zin:

- Staat het scheidbare werkwoord in een hoofdzin, en is het de persoonsvorm (presens of imperfectum), dan schrijf je de 2 delen apart;
- is het een infinitief, dan schrijf je het aan elkaar;
- is het een voltooide tijd, dan schrijf je het aan elkaar, maar met –ge- tussen de twee delen;
- staat het in een bijzin, dan schrijf je het aan elkaar;
- gebruik je het scheidbare werkwoord in een constructie met '(om) te', dan schrijf je de twee delen los, met 'te' ertussen.

Hieronder vind je een voorbeeld met het werkwoord 'invullen':

1. Presens: het 2^e deel van het werkwoord kan op twee plaatsen staan:

1	2	3	4	*	5
wie	w.w.	wanneer	wat	2^e deel ww	waar
Hij	vult	vandaag	het formulier	in	bij de administratie.

Of:

1	2	3	4	5	*
wie	w.w.	wanneer	wat	waar	2^e deel ww
Hij	vult	vandaag	het formulier	bij de administratie	in.

2. Imperfectum: ook hier kan het 2^e deel van het werkwoord op twee plaatsen staan:

Hij **vulde** vandaag het formulier **in** bij de administratie.

Of:

Hij **vulde** vandaag het formulier bij de administratie **in** .

3. Presens met twee werkwoorden:

Hij moet vandaag het formulier bij de administratie **invullen** .

4. Perfectum (voltooide tijd):

Hij heeft vandaag het formulier bij de administratie **ingevuld** .

5. Bijzin:

Hij zegt dat hij vandaag het formulier bij de administratie **invult** .

6. In een constructie met (om) te:

Hij heeft het te druk, om vandaag het formulier bij de administratie **in te vullen** .

Antwoorden

A1: Dan stapel ik alle borden en pannen op op het aanrecht.

Of: Dan stapel ik alle borden en pannen op het aanrecht op.

A2: Dan ga ik alle borden en pannen op het aanrecht opstapelen.

A3: Dan heb ik alle borden en pannen op het aanrecht opgestapeld.

A4: Hij wil dat ik dan alle borden en pannen op het aanrecht opstapel.

B1: Daarna wast mijn vrouw alles af in heet water.

Of: Daarna wast mijn vrouw alles in heet water af.

B2: Daarna gaat mijn vrouw alles in heet water afwassen.

B3: Daarna heeft mijn vrouw alles in heet water afgewassen.

B3: Hij wil dat mijn vrouw daarna alles in heet water afwast.

C1: Ten slotte zetten we de spullen terug in het keukenkastje.

Of: Ten slotte zetten we de spullen in het keukenkastje terug.

C2: Ten slotte gaan we de spullen in het keukenkastje terugzetten.

C3: Ten slotte hebben we de spullen in het keukenkastje teruggezet.

C3: Hij wil dat we ten slotte de spullen weg in het keukenkastje terugzetten.